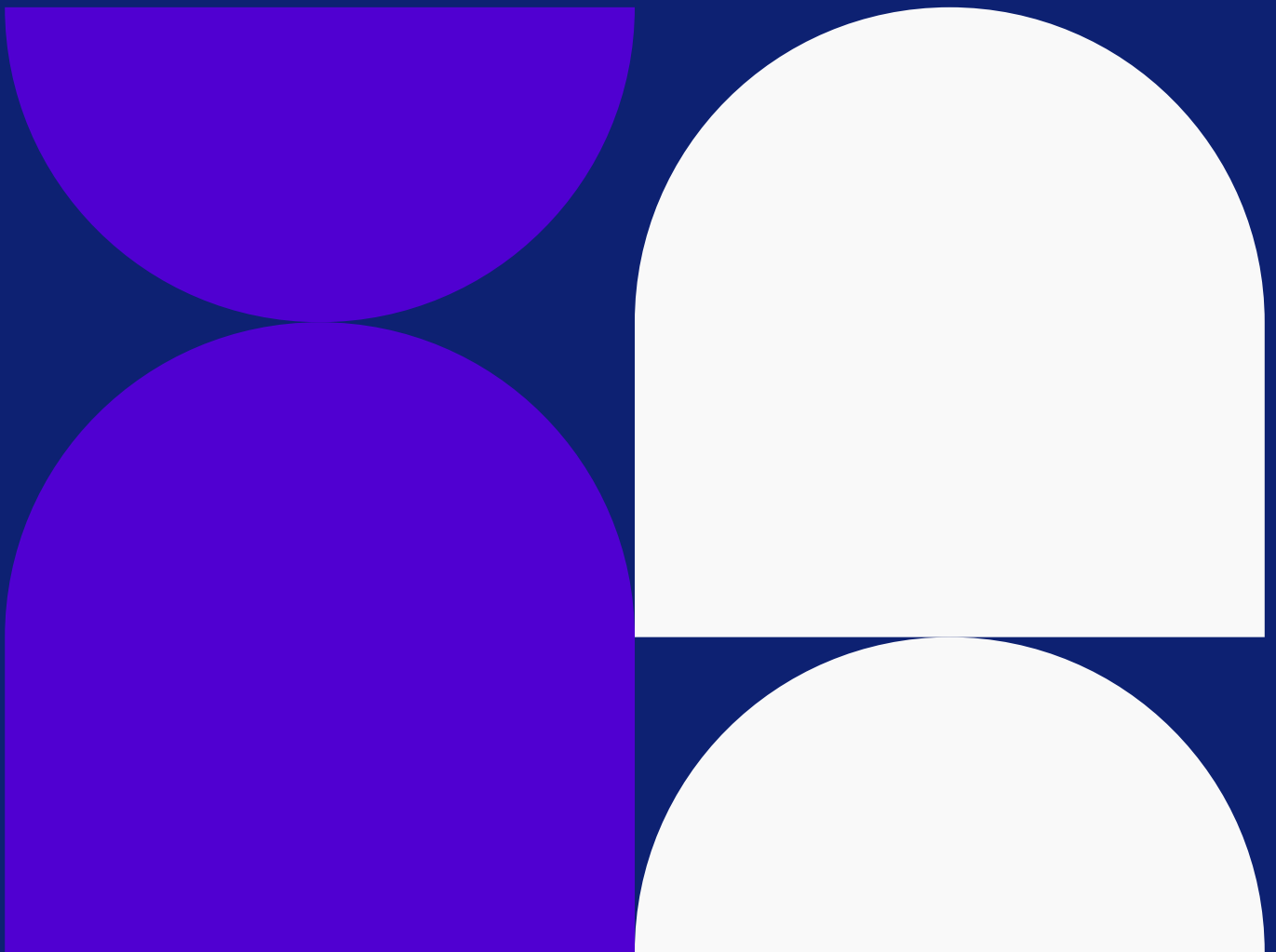

Öppen tillgång till forskningsdata 2023

En kartläggning, analys och bedömning

Öppen tillgång till forskningsdata 2023 – en kartläggning, analys och bedömning

Dnr 5.2-2023-03228
VR2322
ISBN: 978-91-89845-02-2

Swedish Research Council
Vetenskapsrådet
Box 1035
SE-101 38 Stockholm, Sweden

Innehåll

Innehåll	3
Förord	4
Sammanfattning	5
Summary	6
1 Vetenskapsrådets uppdrag om öppen tillgång	7
1.1 Arbete i uppdraget	7
1.2 Indikatorer för öppen tillgång till forskningsdata	8
1.3 Omvärldsanalys	8
2 Kartläggning av det nationella arbetet med öppen tillgång till forskningsdata	12
2.1 Bakgrund.....	12
2.2 Kartläggningens resultat	13
2.2.1 Enkäternas svarsfrekvens.....	13
2.2.2 Uppfyllnad av indikatorer i enkätundersökning 2023	13
3 Analys och bedömning	17
3.1 Enkätundersökning som metod för kartläggning.....	17
3.2 Strategiskt arbete med öppen tillgång till forskningsdata.....	17
3.3 Implementering av öppen tillgång i rutiner och processer.....	17
3.4 Omfattning av öppet tillgängliga forskningsdata.....	18
3.5 Kunskapshöjande insatser.....	19
3.6 Incitament och återanvändning	20
4 Rekommendationer för det fortsatta arbetet	21
Referenslista	23
Bilaga 1 Indikatorer för öppen tillgång till forskningsdata	26
Bilaga 2 Vetenskapsrådets enkätundersökning– en sammanfattning av svar	27

Förord

När den här rapporten publiceras befinner vi oss mitt i en nationell och internationell övergång till ett öppet vetenskapssystem, där en stor mängd aktörer i och utanför Sverige arbetar för att uppnå målet om öppen tillgång till forskningsdata, enligt principen ”så öppet som möjligt, så begränsat som nödvändigt”. Resan dit innebär en omfattande, komplex och snabb förändring av forskningens system, det gäller arbetssätt, nya roller och kompetenser samt nya tekniska förutsättningar.

Sedan 2017 har Vetenskapsrådet uppdraget att samordna det svenska arbetet med att införa öppen tillgång till forskningsdata. Arbetet ställer höga krav på alla inblandade aktörer när det gäller samverkan, kommunikation, implementering och tekniska lösningar. Det är resurskrävande, då lösningar ofta behöver vidareutvecklas eller byggas upp från grunden för att möta nya krav på öppenhet och återanvändbarhet.

Föreliggande rapport utgör 2023 års kartläggning, analys och bedömning. Rapporten ger en nulägesbeskrivning och visar på behov som finns hos de målgrupper som vårt samordningsuppdrag fokuserar på. Återkommande uppföljningar är nödvändiga för att följa utvecklingen och anpassa insatser och stöd därefter.

Som nationell samordnare av arbetet med att införa öppen tillgång till forskningsdata ser vi fram emot det fortsatta arbetet mot ett öppet vetenskapssystem.

Stockholm, 26 juni 2023

Katarina Bjelke

Generaldirektör, Vetenskapsrådet

Sammanfattning

Vetenskapsrådet har i uppdrag att samordna, följa upp och främja samverkan i arbetet med öppen tillgång till forskningsdata och att varje år publicera en rapport med en samlad kartläggning, analys och bedömning av det nationella arbetet med öppen tillgång till forskningsdata. Denna rapport utgör en redovisning för 2023. Årets kartläggning visar att det strategiska arbetet håller på att etableras och att implementering av öppen tillgång pågår. Det är svårt att i dagsläget uppskatta i vilken omfattning forskningsdata tillgängliggörs enligt principen ”så öppet som möjligt, så begränsat som nödvändigt”. Det saknas ofta översikter över de forskningsdata som tillgängliggörs och det är svårt att veta huruvida tillgängliggörandet av exempelvis metadata har övervägts när data inte kan tillgängliggöras som öppna fullt ut. Resultaten från kartläggningen visar också att det finns ett fortsatt behov av stöd och samordning, kunskapshöjande insatser samt tillgång till tekniska lösningar och dataplattformar.

I rapportens första kapitel ges en kort beskrivning av arbetet i uppdraget sedan den senaste redovisningen, samt en omvärldsanalys. I andra kapitlet ges en beskrivning av den genomförda kartläggningen och dess resultat och i tredje kapitlet en analys och bedömning. I fjärde, sista kapitlet, redovisas rekommendationer för det fortsatta arbetet.

Rekommendationer för det fortsatta arbetet:

1. Vetenskapsrådets utökade uppdrag om öppen tillgång till forskningsdata kräver resursförstärkning, därför föreslås att myndigheten tilldelas särskilda medel till detta.
2. Vetenskapsrådet tilldelas särskilda medel för att stödja aktiviteter som främjar och stimulerar öppen tillgång till forskningsdata nationellt och internationellt, till exempel genom riktade satsningar.
3. En särskild finansiell satsning bör genomföras för att öka det infrastrukturella stödet till det nationella arbetet med öppen tillgång till forskningsdata vid lärosäten, myndigheter och infrastrukturer.

Summary

The Swedish Research Council has been tasked to coordinate, follow up and promote collaboration in the work on open access to research data, and shall publish a report every year with an overall mapping, analysis and assessment of the national work on open access to research data. This report describes the work in 2023. This year's mapping shows that the strategic work is being established, and that the implementation of open access is in progress. It is difficult at present to estimate the extent to which research data is being made accessible according to the principle "as open as possible, as limited as necessary". Overviews of the research data made accessible are often lacking, and it is difficult to know whether accessibility to metadata, for example, has been considered when data cannot be made fully accessible. The results of the mapping also show that there is a continued need for support and coordination, knowledge-enhancing initiatives and also access to technical solutions and data platforms.

The first chapter of the report provides a brief introduction to the work on the mandate since the most recent report, as well as a contemporary environment analysis. Chapter 2 describes the mapping carried out and its results, and Chapter 3 covers analysis and assessment. Chapter 4, the last chapter, has recommendations for the continued work.

Recommendations for the continued work:

1. The Swedish Research Council's expanded mandate on open access to research data requires increased resources, and we therefore propose that the Council should be given separate funding for this.
2. The Swedish Research Council should be given separate funding to support activities that promote and stimulate open access to research data nationally and internationally, for example through targeted initiatives.
3. A specific financial investment should be made to increase the infrastructural support for the national work on open access to research data at higher education institutions, public agencies, and infrastructures.

1 Vetenskapsrådets uppdrag om öppen tillgång

1.1 Arbete i uppdraget

Arbete inom uppdraget har under perioden mars 2022 - mars 2023 innefattat att skapa en årlig process för kartläggning, analys och bedömning av det nationella arbetet med öppen tillgång till forskningsdata, framtagning av indikatorer (se kapitel 1.2) samt en kartläggning för 2023.

Arbete pågår med att ta fram flera vägledande och stödjande dokument för öppen tillgång till forskningsdata. Under 2022 publicerades Vetenskapsrådets vision och vägledande principer för öppen tillgång till forskningsdata.¹ Syftet med dessa är att verka som en grund för en samordnad övergång till öppen tillgång till forskningsdata och bidra till att uppfylla det nationella målet om en omställning till 2026. Visionen beskriver en förväntad framtida bild och de vägledande principerna syftar till att främja likartad inriktning och insatser hos berörda aktörer. Visionen och principerna ska utgöra strategiska stöd i arbetet med hantering av forskningsdata, till exempel vid utvecklandet av relevanta policydokument.

En vägledning för hur den tidigare framtagna mallen för datahanteringsplaner kan införas av aktörer togs fram under 2022. Vägledningen är översatt till engelska och finns publicerad på vr.se.²

Ett arbete med att ta fram en rekommendation för licensiering av öppet tillgängliga forskningsdata pågår. Likaså pågår ett arbete med en vägledning som tydliggör de olika steg som ingår i urvalsprocessen och kan vara stöd vid en första bedömning om forskningsdata kan vara aktuell för tillgängliggörande.

Under Sveriges EU-ordförandeskap är Vetenskapsrådet engagerat i sammanhang där frågor om forskningsinfrastrukturer och öppen vetenskap diskuteras. Vetenskapsrådet var en av arrangörerna bakom en konferens om öppen vetenskap i maj 2023 i Stockholm, ”Open Science – From Policy to Practice.”³ Vidare bistod Vetenskapsrådet Regeringskansliet med att arrangera konferensen ”Potentialen i forskningsdata – nya möjligheter och fördelar för samhället genom forskningsinfrastruktur och data” i Lund, juni 2023. Konferensens fokus är att belysa och diskutera hur öppna forskningsdata kan stötta och möjliggöra

---

¹ [Vägen mot öppen tillgång till forskningsdata - Vetenskapsrådet \(vr.se\)](#)

² [Vägledning till mallen för datahanteringsplaner - Vetenskapsrådet \(vr.se\)](#)

³ [Welcome to open Science- From Policy to Practice - Vetenskapsrådet \(vr.se\)](#)

lösningar på samhällsutmaningar samt vilken roll forskningsinfrastrukturer kan ha i den processen.⁴

1.2 Indikatorer för öppen tillgång till forskningsdata

För att kunna följa utvecklingen och effekterna av arbetet med övergången till öppen tillgång till forskningsdata, och identifiera områden där extra insatser behövs, har Vetenskapsrådet tagit fram mätbara indikatorer (bilaga 1).⁵

Indikatorerna kommer att användas i den årliga kartläggningen med start 2023. Andra aktörer, såsom lärosäten, kan använda sig av indikatorerna för att mäta hur arbetet med öppen tillgång vid den egna organisationen utvecklas. Indikatorerna kan också belysa vilka åtgärder som kan behöva göras för att en övergång till öppen tillgång till forskningsdata ska kunna genomföras fullt ut.

Indikatorer ska vara mätbara på olika nivåer; nationellt och organisatoriskt. Utgångspunkten är att indikatorerna följer de kriterier för indikatorer som Vetenskapsrådet tagit fram i samband med sin uppföljning av svensk forskning och att de harmoniserar med det uppföljningsarbete som pågår internationellt, bland annat genom partnerskapet för EOSC.⁶

1.3 Omvärldsanalys

Öppen tillgång till forskningsdata är ett område som idag lyfts som viktigt och prioriterat på såväl nationell som internationell nivå.

Ett av målen i den nationella strategin för svenskt deltagande i Horisont Europa 2021–2027⁷ är att Sverige ska vara ledande inom öppen vetenskap. I strategin lyfts också att det är av vikt att det svenska arbetet för öppen vetenskap drar nytta av Horisont Europa och vice versa, i syfte att främja öppen tillgång samt att ett svenskt deltagande i EOSC bidrar till det.

Europeiska unionens råd antog i november 2021 slutsatser om styrningen av det europeiska forskningsområdet, där bland annat en politisk agenda för 2022–2024 fastställdes.⁸ Ett område som lyfts i agendan är en fördjupad, inre marknad för kunskap, där följande åtgärder är relevanta för öppen tillgång till forskningsdata: 1. ”Möjliggöra öppet kunskapsutbyte och vidareutnyttjande av forskningsresultat, bland annat genom utveckling av det europeiska öppna forskningsmolnet” och 2. ”Föreslå EU-lagstiftning och EU-regelverk om upphovsrätt och data som lämpar sig för forskning”. Den 23 maj 2023 antogs

---

⁴ [Potentialen i forskningsdata – nya möjligheter och fördelar för samhället genom forskningsinfrastruktur \(europa.eu\)](#)

⁵ [Indikatorer för öppen tillgång till forskningsdata pdf \(vr.se\)](#)

⁶ [EOSC and the EOSC Partnership | EOSC Association](#)

⁷ [En nationell strategi för svenskt deltagande i Horisont Europa 2021–2027|Regeringen](#)

⁸ [Ny pakt och ledningsstruktur för det europeiska forskningsområdet - Consilium \(europa.eu\)](#)

Europeiska rådets slutsatser om öppen vetenskap och vetenskaplig publicering.⁹ I rådslutsatserna finns bland annat en uppmaning att inom ramen för åtgärd 2 undersöka och föreslå åtgärder som ska undanröja hinder för tillgång och återanvändning av offentligt finansierade forskningsresultat samt för publikationer och data för forskningsändamål, samtidigt som upphovsmannens samtycke garanteras. Agendan uppmanar alla medlemsstater att uppdatera nationella strategier och riktlinjer för öppen tillgång utifrån FAIR-principerna och principen om ”så öppen som möjligt, så begränsad som nödvändigt”.

De rättsliga aspekterna gällande bedömningar om forskningsdata kan tillgängliggöras öppet lyfts genomgående som en utmaning och svårighet av berörda aktörer. Exempelvis efterfrågas mer stöd kring tillämpningen av regelverk och tydliga riktlinjer för hur man kan tillgängliggöra forskningsdata som inte kan bli helt öppna, bland annat genom metadata. Det finns en efterfrågan från dessa aktörer efter mer stöd kring tillämpningen av olika regelverk. På europeisk nivå har ett flertal regleringar beslutats, antagits, eller trätt i kraft under de senaste åren, vilka förväntas ha effekt på arbetet med öppen tillgång (t.ex. EU:s direktiv om öppna data¹⁰, dataförvaltningsakten¹¹, samt dataakten¹²). Vissa aspekter som berör tillgängliggörandet av forskningsdata förväntas bli tydligare med de nya regleringarna medan andra delar kan komma att behöva förtydligas. Med nya regleringar förväntas ett ökat behov av vägledning för att stödja hur bedömningar av öppen tillgång till forskningsdata kan hanteras, särskilt då forskningsdata i varierande omfattning består av datakällor från andra aktörer.

Den 1 augusti 2022 började lagen om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data (2022:818), den s.k. öppna data-lagen, att gälla.¹³ Lagen genomför EU:s direktiv om öppna data i Sverige och ersätter den s.k. PSI-lagen.¹⁴ Den innehåller bestämmelser som gäller när offentliga aktörer tillgängliggör data för vidareutnyttjande och omfattar till skillnad från tidigare lagstiftning även forskningsdata. Forskningsdata definieras enligt lagen som data som till någon del är offentligt finansierade, som samlas in eller framställs inom ramen för vetenskaplig forskningsverksamhet, och som görs direkt tillgängliga för vidareutnyttjande genom en allmänt åtkomlig dataplattform. Lagen föreskriver ingen skyldighet för offentliga aktörer att på begäran ge tillgång till forskningsdata utan ställer framförallt krav på hur forskningsdata som redan har

---

⁹ [Rådets slutsatser om högkvalitativ, transparent, öppen, tillförlitlig och rättvis akademisk publicering pdf- Europeiska unionens råd \(europa.eu\)](#)

¹⁰ [Direktiv \(EU\) 2019/1024 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn|EUR-Lex.europa.eu](#)

¹¹ [Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om dataförvaltning pdf | Eur-lex.europa.eu](#)

¹² [Förordning om harmoniserade regler för skäligen åtkomst till och användning av data\(dataakten\) Faktapromemoria 2021/22:FPM 70 pdf \(Regeringen.se\)](#)

¹³ [Lag \(2022:818\) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

¹⁴ [Lagen 2010:566 om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen |Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

gjorts åtkomliga för vidareutnyttjande genom dataplattformar ska tillgängliggöras, till exempel i fråga om format och villkor för vidareutnyttjande.

I den europeiska datastrategin från 2020 (COM/2020/66)¹⁵ presenterades åtgärder och investeringar i dataekonomin som ska förverkliga visionen om en inre marknad för data. Inledningsvis lyfts bland annat vikten av datakvalitet och interoperabilitet.

Flera åtgärder har också initierats i linje med den europeiska datastrategin bland annat finns två pågående förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar: om dataförvaltning (dataförvaltningsakten) samt om harmoniserade regler för skäligen åtkomst till och användning av data (dataakten).

Det är viktigt att det finns funktioner som kan samordna det nationella arbetet med en övergång till det digitala arbetssättet. Det kommer att krävas stöd för tillämpningen av nya och kommande förordningar framförallt i fall då forskningsdata består av redan befintliga datakällor från andra aktörer. Även ändringar i upphovsrättslagen har trätt i kraft vilket är en följd av implementeringen av EU-direktivet om upphovsrätten på den digitala inre marknaden, (2019/790).¹⁶

Det finns olika nationella uppdrag kopplade till övergången till öppen tillgång till forskningsdata som givits till olika nationella aktörer med skilda ansvarsområden. Vetenskapsrådet har i sitt uppdrag därför stor nytta av dialoger med andra samordnande uppdrag, som Kungliga bibliotekets uppdrag om nationella riktlinjer för öppen vetenskap och öppen tillgång till publikationer samt DIGGs uppdrag om öppna data. Samverkan mellan universitet och högskolor är också en viktig faktor i förverkligande av visionen med öppen tillgång där dialog med SUHF är en viktig del. Att öppen tillgång till forskningsdata sker med hänsyn tagen till en långsiktig informationshantering i stort är en springande punkt och nära dialog med Riksarkivet är av stor betydelse.

Förutom förändringar som tillkommer genom olika regleringar påverkar flera europeiska initiativ arbetet med öppen tillgång. Det europeiska öppna forskningsmolnet (EOSC) är ett initiativ från EU-kommissionen som syftar till att utveckla en virtuell miljö för att dela och återanvända forskningsdata som är instrumentalt för att driva övergången till öppen vetenskap. Vetenskapsrådet har i uppdrag att samordna och främja det svenska engagemanget i EOSC samt att representera det svenska forskarsamhällets intressen i EOSC-föreningen. Arbetet som drivs i EOSC idag, både genom EOSC-föreningen och genom deltagande i olika europeiska ramprogramprojekt (inom Horisont 2020 och Horisont Europa), har effekter på det nationella arbetet och kommer att vara en fortsatt stark drivande faktor, då det stimulerar en harmoniserad europeisk övergång till öppen

---

¹⁵ [En EU-strategi för data, COM/2020/66 |eur-lex.europa.eu](https://eur-lex.europa.eu/ContentServer?uri=CELEXDOC-62020C066)

¹⁶ [DIREKTIV \(EU\) 2019/790 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden |eur-lex.europa.eu](https://eur-lex.europa.eu/ContentServer?uri=CELEXDOC-32019R0790)

tillgång till forskningsdata. Det är därför viktigt att engagemanget i arbetet inom EOSC bibehålls och stärks, genom fortsatt samordning och synkronisering av det nationella arbetet.

En annan viktig aspekt för användbarhet av öppet tillgängliga data är dessa blir FAIR¹⁷, vilket bland annat innebär att de blir återanvändningsbara. Här återstår mycket arbete som kommer att kräva olika typer av stödjande funktioner. Redan idag är det tydligt att ett ökat infrastrukturellt och finansiellt stöd är nödvändigt för att uppnå målet om en övergång till öppen tillgång till forskningsdata. Forskningsdata relaterar både till digital informationshantering men också till öppen vetenskap i stort, vilket ställer krav på samordning på flera nivåer.

Enorma mängder forskningsdata genereras, lagras och hanteras hos de olika aktörerna, i synnerhet större infrastrukturer. Den långsiktiga finansieringen för hanteringen av öppet tillgängliga forskningsdata är en viktig fråga som också lyfts av flera aktörer, bland annat lyfts i Forskningsfinansieringsutredningens delbetänkande (SOU 2023:19) lyfts utmaningar med datadelning knutet till redovisning av enkätundersökning om erfarenheter av dagens organisation för finansiering av statlig forskning och innovation.¹⁸

---

¹⁷ [FAIR forskningsdata - Vetenskapsrådet \(vr.se\)](#)

¹⁸ [Statlig forskningsfinansiering, Underlagsrapporter, SOU 2023:19 \(regeringen.se\)](#), s.130.

2 Kartläggning av det nationella arbetet med öppen tillgång till forskningsdata

2.1 Bakgrund

En samlad kartläggning, analys och bedömning av det nationella arbetet med öppen tillgång till forskningsdata redovisades av Vetenskapsrådet i mars 2022. Kartläggningen blev ett årligt uppdrag genom en uppdatering i myndighetens instruktion som trädde i kraft från och med augusti 2022.¹⁹

En lämplig metod för att ge en överblick i hur arbetet med öppen tillgång till forskningsdata utvecklas från år till år är återkommande enkäter. På så vis kan ett bra underlag över längre tid tas fram i syfte att följa upp och analysera effekter över tid på ett strukturerat sätt. Enkäter är också en bra metod för att samla in kvantitativa mått på antal policyer, personer som arbetar med öppen tillgång samt datamängder/volymer tillgängliggjorda forskningsdata. Vid behov kan enkäter även kompletteras genom hearingar, rundabordssamtal, med mera.

Vetenskapsrådets styrgrupp kopplad till uppdraget om öppen tillgång till forskningsdata fastslog att den årliga kartläggningen ska genomföras genom enkäter och att målgrupperna även framöver borde vara desamma som vid enkätundersökningen 2022.

Frågeställningar i enkätundersökningen utgår från tre huvudsakliga områden:

- Strategiskt arbete med öppen tillgång till forskningsdata
- Implementering av öppen tillgång i rutiner och processer
- Omfattning av öppet tillgängliga forskningsdata

Utöver dessa områden ingick frågor om kunskapshöjande insatser och incitament.

Enkäterna har skickats till de identifierade aktörerna/målgrupperna kring öppen tillgång till forskningsdata:

- Forskare
- Forskningsutförande organisationer: lärosäten
- Forskningsinfrastrukturer
- Forskningsfinansiärer
- FoU-myndigheter – där forskning bedrivs och/eller finansieras

---

¹⁹ [Förordning \(2009:975\) med instruktion för Vetenskapsrådet | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#), 2 §, 21.

I 2022-års undersökning hade flera av målgrupperna en relativt hög svarsfrekvens förutom FoU-myndigheter och forskare som hade en lägre svarsfrekvens.

Urval för enkätundersökningen 2023 gjordes utifrån samma kriterier som vid enkätundersökningen 2022,²⁰ gällande alla målgrupper förutom forskare där fler forskare fick enkätundersökningen 2023 än 2022. Årets enkätutskick till forskare genomfördes i samarbete mellan Vetenskapsrådet, Riksbankens Jubileumsfond, och Östersjöstiftelsen. Enkäten skickades till alla forskare som ansökte om forskningsbidrag år 2022 hos någon av ovannämnda finansiärer, förutom för Östersjöstiftelsen där urvalet bestod av forskare som beviljades forskningsbidrag mellan 2019 och 2022.

2.2 Kartläggningens resultat

2.2.1 Enkäternas svarsfrekvens

Antalet svar/utskick per målgrupp var: lärosäten 82% (40/50), forskningsinfrastrukturer 60% (27/45), forskningsfinansiärer 63% (12/19), FoU-myndigheter 43% (28/65), forskare 22% (939/4309), vilket i stora drag motsvarar svarsfrekvenserna år 2022.

2.2.2 Uppfyllnad av indikatorer i enkätundersökning 2023

I årets kartläggning har vi utgått ifrån indikatorer som ett instrument för att kunna följa utvecklingen över tid. Enkäterna är anpassade efter indikatorerna men kan vidareutvecklas över tid för att fånga in de aktörer och/eller aspekter som idag befinner sig i planeringsfas.

Sammanställningen av enkätundersökningen nedan är strukturerad utifrån indikatorer.

Indikator 1 ”Det finns en strategisk inriktning för öppen tillgång till forskningsdata som grundas i god datahantering och där tillgång skapas enligt ”så öppet som möjligt och så begränsat som nödvändigt”

Majoriteten av lärosätena har någon form av strategisk inriktning för öppen tillgång till forskningsdata, till exempel en policy. Cirka 50 procent svarar att det finns en dokumenterad strategisk inriktning på central nivå som även omfattar datahantering enligt FAIR-principerna. De flesta av dessa omfattar även datahanteringsplaner. En knapp tredjedel anger att de inte har någon strategisk inriktning. Övriga svarar att det finns en strategisk inriktning som inte är dokumenterad, att det finns strategier på flera nivåer eller att en vägledande inriktning framtagen av samordnande aktör tillämpas, till exempel från Vetenskapsrådet eller SUHF. För forskningsfinansiärer framträder en liknande bild, ungefär hälften anger att det finns en dokumenterad strategisk inriktning.

---

²⁰ [Vetenskapsrådets samordningsuppdrag om öppen tillgång till forskningsdata 2022 \(vr.se\)](#) se sid.21-22

En respondent anger att det finns en strategisk inriktning som inte är dokumenterad och en annan anger att en strategisk inriktning framtagen av en annan samordnande aktör tillämpas, övriga anger att det inte finns någon. Bland de fyra statliga finansörerna är det endast en som inte har en strategisk inriktning. Bland de respondenter som har en dokumenterad strategisk inriktning är det några som uppfyller första delen av indikator 1, genom att deras strategiska inriktning innefattar datahanteringsplaner och FAIR-datahantering.

Även bland forskningsinfrastrukturer är det ungefär hälften som anger att det finns en dokumenterad strategisk inriktning som följs. Ungefär en tredjedel anger att det antingen finns en strategisk inriktning som inte är dokumenterad eller att en vägledande inriktning framtagen av en annan aktör tillämpas.

Bland FoU-myndigheter är det 14% som anger att de har en dokumenterad strategisk inriktning för arbetet med öppen tillgång till forskningsdata. Mer än hälften svarar att de inte har det, övriga har en strategisk inriktning som inte är dokumenterad eller tillämpar en vägledande inriktning framtagen av en annan aktör.

För de respondenter som svarar att de har en strategisk inriktning är det stor variation rörande vilka delar som ingår; god datahantering, FAIR, EOSC, med mera. Man kan konstatera att det finns aktörer som uppfyller indikatorn åtminstone delvis, till exempel uppfyller några respondenter olika delar av indikator 1 genom att deras strategiska inriktning innefattar datahanteringsplaner och FAIR-datahantering. Andelen respondenter i de olika målgrupperna som inte uppfyller indikatorn alls (inte har en dokumenterad strategisk inriktning) varierar från 22% (forskningsinfrastrukturer) till ca 54% (FoU-myndigheter).

Indikator 2. "Verksamhetens arbetssätt, rutiner och processer omfattar arbete med öppen tillgång till forskningsdata"

19 av 40 lärosäten har en dokumenterad strategisk inriktning för arbetet på central nivå och nästan alla av dessa svarade att den redan är implementerad, eller att arbete är påbörjat.

När det gäller praktiskt implementering genom forskarstöd är det fler än hälften av lärosätena som anger att det finns en utsedd person eller funktion som genomför lärosätets praktiska arbete med öppen tillgång till forskningsdata, genom att tillhandahålla stöd till forskare som tillgängliggör forskningsdata öppet. Cirka 40 procent angav att det finns en utsedd person, roll eller funktion som ansvarar för det strategiska arbetet med implementering i verksamhetens rutiner och processer. Det praktiska stödet till forskare rörande öppen tillgång till forskningsdata erhålls ofta från stödfunktioner vid lärosätet av arkivarier, IT-personal, bibliotekarier och jurister.

En dryg tredjedel av alla respondenter från lärosäten anser att tid och stöd som avsätts för det strategiska och praktiska arbetet med öppen tillgång till forskningsdata är helt eller delvis tillräckligt, övriga anser att det inte är tillräckligt eller att de inte vet.

Av de lärosäten som anger att de har en dokumenterad strategisk inriktning är det en knapp tredjedel som anger att utveckling/anpassning av lokal teknisk infrastruktur är en del av implementering.

Hälften av respondenterna från forskningsfinansiärerna anger att det finns en strategisk inriktning, fem av dessa sex anger också att den är implementerad. Hälften av respondenterna anger att det finns krav på öppen tillgång till forskningsdata inom ramen för forskningsfinansiering. Därutöver finns två forskningsfinansiärer som inte har en strategisk inriktning men som ställer krav på datahanteringsplaner. En forskningsfinansiär har en vägledande inriktning framtagen av en samordnande aktör och ställer krav på datahanteringsplaner, öppen tillgång till forskningsdata och datahantering enligt FAIR. Sju av tolv ställer krav på datahanteringsplaner och öppen tillgång till forskningsdata och tre svarar att de ställer krav på datahantering enligt FAIR.

Av de 13 forskningsinfrastrukturer som har en dokumenterad strategisk inriktning anger alla att den är implementerad i rutiner och processer vid infrastrukturen.

Bland de fyra FoU-myndigheter som har svarat att de har en strategisk inriktning för arbetet med öppen tillgång till forskningsdata vid myndigheten är det endast en respondent som har implementerat den, hos övriga pågår arbete. Flera myndigheter anger dock att de har en strategisk inriktning som inte är dokumenterad eller att en strategisk inriktning framtagen av en annan samordnande aktör tillämpas. Bland FoU-myndigheter som finansierar forskning anger tre av dessa att de ställer ett eller tre av de kraven som efterfrågas i enkäten det vill säga antingen datahanteringsplaner, öppen tillgång till forskningsdata eller FAIR. Endast en anger att de inte har någon form av strategisk inriktning.

Indikator 3. ”Kunskapshöjande insatser för öppen tillgång till forskningsdata finns”

En knapp tredjedel av forskarna anger att de har deltagit i kunskapshöjande insatser (utbildningar, informationsträffar, seminarier, m m) om öppen tillgång till forskningsdata. På frågan där forskare ombads gradera tillgång till kunskapshöjande insatser tyder resultaten på att tillgången inte upplevs som tillräckligt.

Av de lärosäten som anger att de har en dokumenterad strategisk inriktning är det en knapp tredjedel som anger att de anordnar informations- och kommunikationsinsatser för alla anställda.

Av de forskningsinfrastrukturer som svarat att de har implementerat en strategisk inriktning anger majoriteten att alla forskare/anställda är informerade om denna och några anger också att de anordnar informationsmöten/ utbildningar.

Indikator 4. "Forskningsdata produceras med god datahantering som grund och tillgängliggörs öppet, enligt "så öppet som möjligt och så begränsat som nödvändigt"

Indikatorn riktar sig främst till forskningsutförande organisationer där forskningsdata produceras och tillgängliggörs.

Cirka hälften av lärosätena anger att forskningsdata som framställs med lärosätet som huvudman tillgängliggörs öppet. Några få av dessa respondenter gör en uppskattning av i vilken omfattning, men de flesta svarar att det i dagsläget inte går att göra en uppskattning i vilken utsträckning det sker. Det bör dock observeras att frågan inte avsåg alla forskningsdata som framställs med lärosätet som huvudman utan endast forskningsdata som till någon del är offentligt finansierade och som enligt rådande rättsregler får tillgängliggöras öppet.

En majoritet av det totala antalet forskarespondenter (81%) anger att data har framställts inom ramen för deras forskning under de senaste två åren. Av dessa har en dryg tredjedel tillgängliggjort forskningsdata helt öppet och ca 20% delvis öppet. En mindre andel svarar att de inte har gjort det än. Majoriteten av tillgängliggjorda data avser data inom ramen för forskning som till någon del var offentligt finansierad.

Bland forskningsinfrastrukturerna svarar cirka 60 procent att forskningsdata tillgängliggörs öppet.

Bland FoU-myndigheterna svarar cirka 30 procent av respondenterna att forskningsdata tillgängliggörs öppet.

Indikator 5. "Öppen tillgång till forskningsdata är en del av incitamentssystemet"

Denna indikator riktas huvudsakligen till forskningsfinansiärer respektive lärosäten.

Drygt en tredjedel av lärosätena och drygt hälften av forskningsfinansiärerna svarar att Agreement on Reforming Research Assessment (CoARA)²¹ har skrivits under eller att det finns motsvarande åtaganden relevanta för arbetet med öppen tillgång till forskningsdata eller att planering pågår.

---

²¹ [The Agreement fulltext-COARA \(COARA.eu\)](https://www.coara.eu)

3 Analys och bedömning

Nedan redovisas Vetenskapsrådets analys av kartläggningen. En sammanfattning av enkäternas resultat redovisas i bilaga 2.

3.1 Enkätundersökning som metod för kartläggning

Enkätundersökning är en lämplig metod för att ge en bred och strukturerad överblick och för att över tid kunna följa hur arbetet med öppen tillgång till forskningsdata utvecklas, samt följa upp och analysera effekter. Jämfört med 2022 var svarsfrekvensen något högre 2023 och vilket innebär ett större underlag för målgruppen forskare.

Den breda bilden som fås genom enkäter skulle med fördel kunna fördjupas genom andra metoder, till exempel diskussion med fokusgrupper, djupintervjuer eller hearings med olika målgrupper. Det skulle kunna ge förklaringar där svaren i enkätundersökningen är något svåra att tolka och användas till att ta fram förslag på åtgärder.

Trots att underlaget för målgruppen forskare är större 2023 än 2022 bör underlaget tolkas med försiktighet, eftersom det inte är möjligt att härleda hur representativt det är för hela målgruppen forskare, då urvalet är avgränsat till individer som ansökt om/beviljats forskningsbidrag hos ovannämnda finansiärer.

3.2 Strategiskt arbete med öppen tillgång till forskningsdata

Årets enkätresultat visar att det strategiska arbetet med öppen tillgång till forskningsdata har - eller håller på att etableras hos hälften eller mer än hälften av respondenter i olika målgrupper. Resultatet indikerar en generellt positiv utveckling, även om föregående års svarsunderlag inte är helt jämförbart med årets.

Av de respondenter som svarar att det finns en strategisk inriktning är det fortfarande flera som inte har dokumenterat eller implementerat dessa.

3.3 Implementering av öppen tillgång i rutiner och processer

Sammanfattningsvis ger svarsunderlagen en generell bild av att det finns fortsatt behov av implementering av öppen tillgång. I kommentarerna lyfts bland annat behov av mer vägledning, riktade rekommendationer och forum för dialog. Behovet av stöd rörande de legala och etiska aspekterna kopplat till öppen

tillgång till forskningsdata framkommer precis som vid förra årets kartläggning i svaren från både lärosäten och forskare.

En grundläggande förutsättning till arbetet med öppen tillgång är att det finns kunskap om datahantering och regler kring forskningsdata. Flera respondenter lyfter till exempel att frågor som avser hantering av data med personuppgifter är problematiska.

Nationell samordning kring datahanteringsplaner och Vetenskapsrådets krav i utlysningar rörande datahanteringsplaner har varit ett första steg i att främja god datahantering och att frågor om öppen tillgång introduceras redan i planeringsfasen av datahantering.

Bland forskarrespondenter är det fler än hälften som svarar att de vid något tillfälle har skrivit en datahanteringsplan och av dessa är det cirka 40% som anser att datahanteringsplanen har fått dem att fundera över om forskningsdata kan göras öppet tillgängliga.

Mindre än hälften av forskarrespondenterna svarar att forskningsdata som tillgängliggjorts öppet har hanterats enligt FAIR-principerna. På frågan om vad som gör, eller skulle göra, att forskningsdata tillgängliggörs öppet enligt FAIR-principerna svarade de flesta att ”det är enkelt att tillämpa” följt av ”det finns krav på det från t ex finansiärer/lärosätet” och ”det ingår tid och finansiering för det i projektet”.

På frågan där forskare ombads uppskatta tillgång till tekniska lösningar (inklusive dataplattformar för tillgängliggörande, t. ex. repositorer) tyder resultaten på att tillgången inte upplevs som tillräckligt.

På frågan om de viktigaste faktorerna för att öppen tillgång ska kunna genomföras fullt ut graderas tillförlitliga och relevanta tekniska lösningar respektive dataplattformar som mycket viktiga i över hälften av svar.

Det är sammanfattningsvis viktigt att frågor om öppen tillgång implementeras i ett tidigt planeringsskede av datahantering som en del av riktlinjer och rutiner för informationshantering som gäller vid lärosätet, samt att det finns tillgång till tillförlitliga och relevanta tekniska lösningar och dataplattformar.

3.4 Omfattning av öppet tillgängliga forskningsdata

Det är svårt i dagsläget för de flesta lärosätena att göra en uppskattning av i vilken omfattning forskningsdata tillgängliggörs öppet, då majoriteten inte har översikt över alla forskningsdata som tillgängliggörs.

Forskningsinfrastrukturerna har i större grad sådana översikter. Det framgår även av kommentarerna från forskarna att de främst använder olika dataplattformar/repositorier för att tillgängliggöra forskningsdata och några nämner även tidskrifternas webbplatser. För FoU-myndigheterna framträder en delad bild vad gäller omfattning av tillgängliggörande, där några inte kan

uppskatta hur mycket som tillgängliggörs medan en del tillgängliggör i hög omfattning²².

Årets resultat visar ingen större förändring vad gäller när forskningsdata tillgängliggörs av forskare - majoriteten anger att det sker i samband med publicering av artikeln eller motsvarande forskningsresultat och då oftast omedelbart vid publicering.

Den största anledningen till att forskningsdata inte tillgängliggörs öppet är att det ”inte är möjligt utifrån gällande regelverk” enligt svaren från forskarrespondenter. Bland fritextkommentarerna framkommer att det finns en osäkerhet i hur man ska hantera frågor kring integritet, etik, säkerhet och GDPR, stora datamängder liksom kvalitativa data. Vad som inte framgår av dessa resultat är i vilken utsträckning tillgängliggörande enligt principen ”så öppet som möjligt och så begränsat som nödvändigt” övervägs, exempelvis genom tillgängliggörande av metadata om forskningsdata.

Det framgår att öppen tillgång aktualiserar frågor om informationsförvaltning som inte endast handlar om öppen tillgänglighet, utan som en del av datahantering i en bredare mening. Genomförandet ställer stora krav på en ökad förståelse och kunskap hos berörda aktörer om hur detta arbete relaterar till rådande rättsregler, som inkluderar offentlighetsprincipen, GDPR samt långsiktig och säker informationsförvaltning. Det är en nödvändighet för att tydliggöra vilka data som kan bli aktuella att beakta för öppen tillgång. En ytterligare aspekt är arbete med datahanteringsplaner och FAIR datahantering, inkluderat metadata. För att kunna göra en uppskattning av huruvida målbilden uppnås behövs som ett första steg en strukturerad informationsförvaltning.

3.5 Kunskapshöjande insatser

Generellt visar svaren från målgrupperna att det finns behov av kunskapshöjande insatser och handlett stöd. En mer fördjupad analys kring vilka typer av kunskapshöjande insatser behöver genomföras men resultaten indikerar att fokus bör ligga på:

- God datahantering, till exempel hur forskningsdata ska hanteras enligt rådande regelverk.
- Tillvägagångssätt när forskningsdata inte kan tillgängliggöras öppet i sin helhet, till exempel genom metadata.
- Framtagande av tydliga definitioner och kriterier gällande vilka forskningsdata som ej kan göras öppet tillgängliga (såsom i vissa fall patientdata, patenterbara data, högvolyms primärdata, enkätundersökningar, intervjustudier, etnografiskt fältarbete, och så vidare).

---

²² Observera att frågan avser endast forskningsdata som framställs vid myndigheten som till någon del är offentligt finansierade och som enligt rådande rättsregler får tillgängliggöras öppet.

Vetenskapsrådet kommer inom ramen för uppdraget att göra en särskild satsning på att stärka samverkan genom att skapa forum för diskussion om juridiska bedömningar och den praxis som skapats när det gäller öppen tillgång till forskningsdata.

3.6 Incitament och återanvändning

Som en grund i incitamentsystemet som omfattar öppen tillgång till forskningsdata ser vi att allt fler av aktörerna skriver under Agreement on Reforming Research Assessment (CoARA)²³ eller inlett arbete med motsvarande åtaganden.

Något mindre än hälften av forskarrespondenterna i årets kartläggning anger att incitament för öppen tillgång till forskningsdata finns, framförallt för att det ställs krav. I kommentarer lyfts till exempel att öppen tillgång till forskningsdata främjar, gynnar eller effektiviserar forskning. Vidare lyfts att det är rimligt med krav på öppenhet när det gäller forskning som har finansierats med offentliga medel samt att det finns ett behov av att kunna återanvända forskningsdata för olika syften.

Meritering kommer inte upp som en av de viktigaste faktorerna för att öppen tillgång ska kunna genomföras fullt ut bland de svar som anges av forskarrepresentanter. Istället är det i dagsläget tillgång till tillförlitliga och relevanta tekniska lösningar och dataplattformar, stöd från personal, att det avsätts tid och resurser samt att förstå nyttan av vad öppen tillgång innebär som uppges som viktiga faktorer.

På frågor om förväntade effekter av en övergång till öppen tillgång till forskningsdata lyfts främst ökade möjligheter till kvalitetsgranskning, validering av resultat, reproducerbarhet.

En annan viktig faktor i sammanhanget är säkra att FAIR och öppna forskningsdata som det investeras tid och resurser på idag kan finnas tillgänglig också i framtiden.

---

²³ [The Agreement full text - COARA \(COARA.eu\)](https://www.coara.eu)

4 Rekommendationer för det fortsatta arbetet

Vetenskapsrådet redovisade i mars 2022 uppdraget om att främja och samordna arbetet med att införa öppen tillgång till forskningsdata. I rapporten presenterades Vetenskapsrådets analys samt bedömning av de mest prioriterade behoven för det fortsatta arbetet.

Regeringen gav 2022 i uppdrag till Kungliga biblioteket att ta fram nationella riktlinjer för öppen vetenskap, Vetenskapsrådets uppdrag i det arbetet är att bidra med kunskap och underlag rörande öppna forskningsdata och andra relevanta områden.

Under 2022 skrevs uppdraget om öppen tillgång in i Vetenskapsrådets instruktion och omfattar därmed även en årlig rapportering med en kartläggning, analys och bedömning som följer upp hur det nationella arbetet med öppen tillgång utvecklas.

Utifrån resultaten och analysen som presenteras i denna rapport har ett antal bedömningar gjorts som ger följande rekommendationer:

1. Vetenskapsrådets utökade uppdrag om öppen tillgång till forskningsdata kräver resursförstärkning, därför föreslås att myndigheten ges särskilda medel till detta.

För det utökade uppdraget bedömer Vetenskapsrådet att det är nödvändigt att bygga upp en större uppdragsorganisation vid myndigheten. Nödvändiga resurser behöver tillsättas med specialkompetenser. Att främja samverkan, vägleda berörda aktörer och följa upp arbetet förutsätter också en större organisation än dagens befintliga.

2. Vetenskapsrådet ges särskilda medel för att stödja aktiviteter som främjar och stimulerar öppen tillgång till forskningsdata nationellt och internationellt, till exempel genom riktade satsningar.

I Vetenskapsrådets rapport 2022 konstaterades att utvecklingen går för sakta och att det finns behov av riktat stöd till aktiviteter som stimulerar öppen vetenskap i forskning och som undersöker effekter av öppen tillgång till forskningsdata. En annan aspekt är att flera aktörer återkommande lyfter att den förväntade nyttan behöver synliggöras mer.

Riktade satsningar på öppen tillgång och EOSC kan vara drivande i att påskynda utvecklingen av arbetet med öppen tillgång till forskningsdata.

Internationella exempel på riktade satsningar för öppen vetenskap är bland annat det nederländska forskningsrådet, NWO, som 2020 skapade Open Science Fund för att stödja projekt speciellt inom öppna vetenskapsmetoder. 1,5 miljoner euro per år avsätts för programmet sedan 2022 (en ökning från det ursprungliga 0,5 miljoner euro per år 2020). Norges forskningsråd är ett annat exempel på en nationell satsning för att stödja forskningsorganisationer och offentligt finansierade förvaltare av forskningsinfrastrukturers medlemskap i EOSC-föreningen.²⁴ Avsatta medel per organisation är upp till 120 000 NOK (upp till 10 000 EUR) per år, i upp till sju år.

3. En särskild finansiell satsning bör genomföras för att öka det infrastrukturella stödet till nationella arbetet med öppen tillgång till forskningsdata vid lärosäten, myndigheter och infrastrukturer.

Nationella forskningsinfrastrukturer har en central roll i att skapa, förvalta och vidareutveckla gemensamma stödjande lösningar som tillhandahåller det infrastrukturella stödet och främjar öppen tillgång till forskningsdata. I Vetenskapsrådets guide till forskningsinfrastrukturen från april 2023²⁵ rekommenderas att särskilda finansiella satsningar görs för att infrastrukturer ska kunna anpassa sig till och stödja ett ökat öppet tillgängliggörande av forskningsdata. Motivering till en finansiell satsning för att öka det infrastrukturella stödet finns även i Vetenskapsrådets rapportering från 2022.²⁶

---

²⁴ [Støtte til medlemskap i stiftelsen European Open Science Cloud \(forskningsradet.no\)](#)

²⁵ [Vetenskapsrådets guide till forskningsinfrastrukturen 2023 - Vetenskapsrådet \(vr.se\)](#)

²⁶ [Vetenskapdsrådets samordningsuppdrag om öppen tillgång till forskningsdata 2022 \(vr.se\)](#) se sid.45

Referenslista

Referenslista Fotnot 1-26

1. Vetenskapsrådet (2023), Vägen mot öppen tillgång till forskningsdata. <https://www.vr.se/uppdrag/oppen-vetenskap/oppen-tillgang-till-forskningsdata/vagen-mot-oppen-tillgang-till-forskningsdata.html>
Hämtad 2023-06-12
2. Vägledning (2022). Vägledning till mallen för datahanteringsplaner. Dnr 5.2-2018-01016 Vetenskapsrådet, Stockholm.
<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2022-03-09-vagledning-till-mallen-for-datahanteringsplaner.html>
3. Vetenskapsrådet (2023). Open Science – from policy to practice. Konferens 16–17 maj 2023, Vetenskapsrådet i samarbete med Kungliga biblioteket och Naturhistoriska riksmuseet. Stockholm.
<https://www.vr.se/aktuellt/evenemang/evenemangsarkiv/2023-03-27-open-science---from-policy-to-practice.html> Hämtad 2023-06-12
4. Sweden 2023.eu. (2023) Potentialen i forskningsdata – nya möjligheter och fördelar för samhället genom forsknings-infrastruktur. Det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd. Konferens / Symposium / Seminarium 19 - 20 juni 2023. Lund, Sverige. <https://swedish-presidium.consilium.europa.eu/sv/evenemang/potentialen-i-forskningsdata-nya-mojligheter-och-foerdelar-foer-samhaellet-genom-forskningsinfrastruktur-19-206/> Hämtad 2023-05-31
5. Vetenskapsrådet (2023). Indikatorer för öppen tillgång till forskningsdata. Kartläggning samordningsuppdraget, mars 2023.
<https://www.vr.se/download/18.72136e7218779250836102b5/1682064902903/Indikatorer%20f%C3%B6r%20%C3%B6ppen%20tillg%C3%A5ng%20till%20forskningsdata%20VR%202022.pdf>
6. EOSC and the EOSC Partnership, The European Open Science Cloud (2:a källa)
[EOSC and the EOSC Partnership | EOSC Association](https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science/european-open-science-cloud-eosc_en)
https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science/european-open-science-cloud-eosc_en
Länk: [European Open Science Cloud \(EOSC\) \(europa.eu\)](https://www.eosc.europa.eu/) (ursprunglig källa)
7. Regeringen (2021). En nationell strategi för svenskt deltagande i Horisont Europa 2021–2027. Utbildningsdepartementet. Sverige.
<https://www.regeringen.se/informationmaterial/2021/10/en-nationell-strategi-for-svenskt-deltagande-i-horisont-europa-20212027/> Hämtad 2023-05-31
8. Europeiska unionens råd (2021). Ny pakt och ledningsstruktur för det europeiska forskningsområdet, Rådet godkänner en politisk agenda för det europeiska forskningsområdet för 2022–2024. Europeiska unionens råd. Pressmeddelande 26 november 2021.
<https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2021/11/26/new-pact-and-governance-structure-for-the-european-research-area-era/>

9. Rådets slutsatser om högkvalitativ, transparent, öppen, tillförlitlig och rättvis akademisk publicering, Lägesrapport. 9616/23. Europeiska unionens råd. Bryssel den 23 maj 2023.
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9616-2023-INIT/sv/pdf>
Hämtad 2023-06-01
10. Direktiv (EU) 2019/1024, om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn. [EUR-Lex - 32019L1024 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eur-lex-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1024-EN) Hämtad 2023-06-01
11. Europeiska kommissionen (2020). Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om dataförvaltning (dataförvaltningsakten), COM(2020) 767 final, Bryssel den 25.11.2020.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020PC0767>
12. Infrastrukturdepartementet (2022) Förordning om harmoniserade regler för skälig åtkomst till och användning av data(dataakten). Faktapromemoria 2021/22:FPM 70,
Regeringskansliet.<https://www.regeringen.se/contentassets/c76ad8585b5249a4a81899811e7c2e7b/dataakten-202122fpm70/>
13. SFS 2022:818 Lag om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data. Finansdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2022818-om-den-offentliga-sektorns_sfs-2022-818/ Hämtad 2023-06-13
14. SFS 2010:566 Lagen om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2010566-om-vidareutnyttjande-av-handlingar_sfs-2010-566/
15. Europeiska kommissionen (2020). MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN En EU-strategi för data, COM/2020/66 final Bryssel den 19.2.2020. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52020DC0066> Hämtad 2023-06-13
16. DIREKTIV (EU) 2019/790 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden. EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/790 av den 17 april 2019 om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden och om ändring av direktiven 96/9/EG och 2001/29/EG. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A32019L0790> Hämtad 2023-06-13
17. Vetenskapsrådet (2022) FAIR forskningsdata.
<https://www.vr.se/uppdrag/oppnen-vetenskap/oppnen-tillgang-till-forskningsdata/fair-forskningsdata.html>
18. SOU 2023:19 Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapport s.130.
<https://www.regeringen.se/contentassets/c0263e7c4e0c452d9a05d62ee1c33e3b/statlig-forskningsfinansiering-sou-202319.pdf> Hämtat 2023-06-07
19. Förordning (2009:975) med instruktion för Vetenskapsrådet, 2 §, 21.
<https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk->

- [forfattningssamling/forordning-2009975-med-instruktion-for_sfs-2009-975/](#)
Hämtad 2023-06-13
20. Vetenskapsrådet (2022). Vetenskapsrådets samordningsuppdrag om öppen tillgång till forskningsdata 2022. ISBN 978-91-88943-57-6
<https://www.vr.se/download/18.72c4495e17f44b64443b03a/1647009787100/Samordningsuppdrag%20om%20%C3%B6ppen%20tillg%C3%A5ng%20till%20forskningsdata%20VR%202022.pdf> Hämtad 2023-06-07
  21. COARA, The Agreement on reforming research assessment, 20 July 2022.
<https://coara.eu/agreement/the-agreement-full-text/> Hämtad 2023-06-07
  22. Förklaringstext
  23. COARA, The Agreement on reforming research assessment, 20 July 2022.
<https://coara.eu/agreement/the-agreement-full-text/> Hämtad 2023-06-07
  24. Støtte til medlemskap i stiftelsen European Open Science Cloud.
Forskningsradet, Publisert 16 juni 2021 Oppdatert 23 des 2022.
<https://www.forskningsradet.no/utlysninger/2021/medlemsavgift-european-open-science-cloud/> Hämtat 2023-06-07
  25. Vetenskapsrådet (2023) Vetenskapsrådets guide till forskningsinfrastrukturen 2023, Rapport. ISBN 978-91-88943-87-3
<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2023-05-03-vetenskapsradets-guide-till-forskningsinfrastrukturen-2023.html> Hämtad 2023-06-07
  26. Vetenskapsrådet (2022). Vetenskapsrådets samordningsuppdrag om öppen tillgång till forskningsdata 2022, sid 45. ISBN 978-91-88943-57-6
<https://www.vr.se/download/18.72c4495e17f44b64443b03a/1647009787100/Samordningsuppdrag%20om%20%C3%B6ppen%20tillg%C3%A5ng%20till%20forskningsdata%20VR%202022.pdf> Hämtad 2023-06-07

Bilaga 1 Indikatorer för öppen tillgång till forskningsdata (pdf)

Bilagan finns publicerad på Vetenskapsrådets webbplats.

Bilaga 2 Vetenskapsrådets enkätundersökning – en sammanfattning av svar (pdf)

Bilagan finns publicerad på Vetenskapsrådets webbplats.